

Regeringens proposition

1975/76: 32

om ändringar i fiskelagstiftningen;

beslutad den 16 oktober 1975.

Regeringen föreslår riksdagen att antaga de förslag som har tagits upp i bifogade utdrag av regeringsprotokoll.

På regeringens vägnar

OLOF PALME

SVANTE LUNDKVIST

Propositionens huvudsakliga innehåll

Genom ändring år 1973 i fiskerättslagens bestämmelser om samfällt fiske blev lagen om förvaltning av samfälligheter tillämplig även på samfällt fiske. Det innebär att landets drygt 2 000 fiskevårdsföreningar måste ombildas till samfällighetsföreningar enligt lagen om förvaltning av samfälligheter. Enligt övergångsbestämmelserna skall ombildningen vara genomförd senast vid utgången av år 1978. I propositionen föreslås att denna frist förlängs till utgången av år 1983 och skall avse även ombildning till fiskevårdsområden enligt lagen om fiskevårdsområden. Vidare föreslås sådan ändring i övergångsreglerna att även tidsbegränsad fiskeriplan för nyttjande av samfällt fiske som beslutats av länsstyrelsen med stöd av äldre bestämmelser skall kunna förlängas till nämnda tidpunkt. Kungörelsedelgivning enligt delgivningslagen föreslås i viss utsträckning kunna tillämpas i fråga om kallelse till sammanträde för bildande av fiskevårdsområde. Slutligen föreslås vissa mindre ändringar i fiskerättslagens föreskrifter om märkning av utestående fiske-redskap som en konsekvens av att nya regler för registrering av fiskefartyg träder i kraft den 1 januari 1976.

1 Förslag till

Lag om ändring i lagen (1973: 1156) om ändring i lagen (1950: 596) om rätt till fiske

Härigenom föreskrives att övergångsbestämmelserna till lagen (1973: 1156) om ändring i lagen (1950: 596) om rätt till fiske skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1974.

Förordnande angående nyttjande av samfällt fiske, som meddelats av länsstyrelse med stöd av äldre lag, skall gälla till dess delägarna beslutat annat enligt lagen (1973: 1150) om förvaltning av samfälligheter.

Bestämmelserna i 24 § andra stycket i dess äldre lydelse skall gälla till dess föreningsförvaltning enligt lagen (1973: 1150) om förvaltning av samfälligheter anordnats, dock längst till utgången av år 1978.

Beträffande upplåtelse, som skett enligt 24 § andra stycket i dess äldre lydelse, skall äldre lag fortfarande äga tillämpning.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1976.

Föreslagen lydelse

Förordnande angående nyttjande av samfällt fiske, som meddelats av länsstyrelse med stöd av äldre lag, skall gälla till dess delägarna beslutat annat enligt *lagen (1960: 130) om fiskevårdsområden eller lagen (1973: 1150) om förvaltning av samfälligheter. Har sådant förordnande meddelats för viss tid, får länsstyrelsen på ansökan av delägare förlänga tiden, dock längst till utgången av år 1983.*

Bestämmelserna i 24 § andra stycket i dess äldre lydelse skall gälla till dess *fiskevårdsområde enligt lagen (1960: 130) om fiskevårdsområden bildats eller föreningsförvaltning enligt lagen (1973: 1150) om förvaltning av samfälligheter anordnats, dock längst till utgången av år 1983.*

2 Förslag till

Lag om ändring i lagen (1960: 130) om fiskevårdsområden

Härigenom föreskrives att 18 § lagen (1960: 130) om fiskevårdsområden skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse

Förrättningsmannen skall så snart som möjligt hålla sammanträde med delägarna. Han skall i god tid före sammanträdet kalla delägarna till detta.

Varje delägare med känt hemvist inom riket skall delgivas kallelsen. Träffas ej delägaren eller någon till vilken kallelsen må överlämnas och kan ej heller upplysning vinnas var delägaren uppehåller sig, är det såvitt avser honom tillräckligt att kungörelse om sammanträdet sker såsom angives i 31 §. Delägare med känt hemvist utom riket skall tillställas kallelsen med posten. Om delägars hemvist ej är känt eller det kan antagas att ytterligare delägare finnes utöver dem som äro kända, skall kungörelse om sammanträdet ske på sätt nyss sagts.

Kallelse till fortsatt sammanträde må jämväl ske genom att meddelas vid sammanträde som i laga ordning utlysts.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1976.

Har förrättning för bildande av fiskevårdsområde ägt rum före denna lags ikraftträdande och har kallelse till förrättningen delgetts enligt de nya bestämmelserna, skall delägarna anses ha blivit kallade på föreskrivet sätt.

Föreslagen lydelse

18 §¹

Förrättningsmannen skall så snart som möjligt hålla sammanträde med delägarna. Till sammanträdet skola samtliga kända delägare kallas. Är det ovisst vilken av flera som är delägare, kallas samtliga. Om det kan antagas att okända delägare finnas, utfärdas kallelse även på dessa.

Kallelse skall i god tid före sammanträdet delges delägarna. Bestämmelserna i 10 § första stycket och 16 § andra stycket delgivningslagen (1970: 428) äga icke tillämpning på sådan delgivning.

¹ Senaste lydelse 1970: 439.

3 Förslag till

Lag om ändring i lagen (1950: 596) om rätt till fiske

Härigenom föreskrives att 33 a § lagen (1950:596) om rätt till fiske skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

33 a §¹

Ämna flera därtill berättigade fiska i samma vatten och kunna de ej göra detta på en gång, skola de utöva fisket efter den ordning i vilken de kommit till stället. Så länge en fiskande begagnar av honom utsatt fiskeredskap, får annan icke hindra honom i hans fiske.

Fiskeplats får ej uppehållas i onödan. Ej heller får efter avslutat fiske i vattnet kvarlämnas redskap eller del därav eller förankringsanordning eller annat föremål som kan hindra efterföljande fiskande.

I vatten där varje svensk medborgare äger fiska skola utestående redskap och igenkänningsflöten vara märkta med ägarens namn och adress eller med av länsstyrelsen särskilt inregistrerat nummer eller, såvitt gäller redskap som utsatts från *registreringspliktigt* fiskefartyg, med fartygets *registerbeteckning*.

I vatten där varje svensk medborgare äger fiska skola utestående redskap och igenkänningsflöten vara märkta med ägarens namn och adress eller med av länsstyrelsen särskilt inregistrerat nummer eller, såvitt gäller redskap som utsatts från *registrerat* fiskefartyg, med fartygets *distriktsbeteckning*. *Båt som utgör tillbehör till registrerat fiskefartyg skall vara märkt med fartygets distriktsbeteckning. Beteckningen skall vara tydligt synlig.*

Om särskilda skäl föreligga, får regeringen eller myndighet som regeringen bestämmer för visst område meddela föreskrifter som avvika från första—tredje styckena.

Första—tredje styckena gälla ej, där annat föreskrives enligt 22 eller 24 § eller enligt bestämmelser som avses i 26 §.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1976.

¹ Senaste lydelse 1975: 176.

JORDBRUKSDEPARTEMENTET

Utdrag
PROTOKOLL
vid regeringssammanträde
1975-10-16

Närvarande: statsministern Palme, ordförande, och statsråden Sträng, Andersson, Johansson, Aspling, Lundkvist, Geijer, Bengtsson, Norling, Lidbom, Carlsson, Feldt, Sigurdson, Gustafsson, Zachrisson, Leijon, Hjelm-Wallén

Föredragande: statsrådet Lundkvist

Proposition om ändringar i fiskelagstiftningen

1 Inledning

Enligt beslut vid 1975 års riksdag borde en översyn göras av frågorna kring fiskevårdsföreningarnas skyldighet att inom viss tid ombilda sig till samfällighetsföreningar. Förslag till ändrade övergångsregler borde föreläggas riksdagen (mot. 1975: 1754 och 1798, CU 1975: 17, rskr 1975: 130).

Fiskeristyrelsen föreslog i skrivelse den 28 april 1975 att bestämmelserna om kallelse till första förrättningsammanträde i 18 § lagen (1960: 130) om fiskevårdsområden ändras på så sätt att kungörelsedelgivning enligt delgivningslagen (1970: 428) får ske i vissa fall.

De nämnda frågorna har närmare prövats inom jordbruksdepartementet. Resultatet av detta arbete redovisas i en promemoria (Ds Jo 1975: 9) med förslag till ändringar i lagen (1973: 1156) om ändring i lagen (1950: 596) om rätt till fiske och lagen (1960: 130) om fiskevårdsområden. Författningsförslagen i promemorian bör fogas till protokollet i detta ärende som *bilaga*.

Efter remiss har yttranden över promemorian avgetts av lantbruksstyrelsen, fiskeristyrelsen, statens lantmäteriverk, domänverket, länsstyrelserna i Gävleborgs och Västernorrlands län, 1973 års fiskevattensutredning (Jo 1973: 07), Sveriges fiskevattenägareförbund och Sveriges fritidsfiskares riksförbund. Lantbruksstyrelsen har bilagt yttranden från lantbruksnämnderna i Kronobergs, Örebro, Gävleborgs, Västernorrlands och Norrbottens län. Länsstyrelsen i Västernorrlands län har bilagt yttrande från fiskeriintendenten i nedre norra distriktet.

2 Gällande bestämmelser

Fiskerättslagen m. m. 1973 års riksdag antog bl. a. regeringens förslag till anläggningslag (1973: 1149) och lag (1973: 1150) om förvaltning av samfälligheter (prop. 1973: 160, CU 1973: 33, rskr 1973: 389). Samtidigt gjordes vissa ändringar i lagen (1950: 596) om rätt till fiske (fiskerättslagen), bl. a. i 24 § (lag (1973: 1156) om ändring i lagen (1950: 596) om rätt till fiske). Enligt första stycket i 24 § fiskerättslagen gällde tidigare som huvudregel för oskiftade och andra samfällda fisken att sådana fisken fick nyttjas av fastigheternas ägare efter vad de kunde komma överens om. Om enighet inte kunde uppnås, fick länsstyrelsen på ansökan av någon av dem föreskriva hur fisket skulle nyttjas. Enligt andra stycket första punkten fick upplåtelse av fiskerätt åt annan än någon av fastigheternas ägare inte annat än i samband med upplåtelse av jord till brukande göras av en ägare utan de flesta övrigas samtycke. I 24 § andra stycket sista punkten fanns en bestämmelse av innehåll att de som med samäganderätt innehade viss fastighet tillsammans skulle räknas som en ägare och att bara en röst skulle beräknas för den som äger flera fastigheter. 1973 års ändring i 24 § innebar att de äldre bestämmelserna i paragrafens första stycke om nyttjande av samfällt fiske utgick och ersattes med en hänvisning till lagen om förvaltning av samfälligheter. Vidare upphävdes de äldre bestämmelserna i 24 § andra stycket om rätt för delägare i samfällt fiske att upplåta fiskerätt. Enligt särskild övergångsbestämmelse gäller att förordnande angående nyttjande av samfällt fiske som har meddelats av länsstyrelsen med stöd av äldre lag skall gälla till dess delägarna har beslutat annat enligt lagen om förvaltning av samfälligheter. Vidare gäller enligt övergångsbestämmelse att bestämmelserna i 24 § andra stycket i dess äldre lydelse skall gälla till dess föreningsförvaltning enligt lagen om förvaltning av samfälligheten har anordnats, dock längst till utgången av år 1978. Beträffande upplåtelse som har skett enligt 24 § andra stycket i dess äldre lydelse skall äldre lag fortfarande tillämpas.

Om bakgrunden till övergångsbestämmelsen i anslutning till 24 § andra stycket yttrade föredraganden, statsrådet Lidbom, följande (prop. 1973: 160 s. 477).

Ytterligare en övergångsfråga tas upp av lantbruksstyrelsen. Flertalet fisken i landet är samfällda. För att upplåtelse av fiskerätt i sådana fisken genom försäljning av fiskekort skall kunna ske har i stor utsträckning fiskevårdsföreningar bildats. Av praktiska skäl består dessa i allmänhet inte av samtliga delägare i fisket men däremot av en klar majoritet. Föreningarnas fiskekortsförsäljning sker sålunda med de flesta delägarnas samtycke, varigenom fiskerättsupplåtelse får sakrättslig verkan i enlighet med den nuvarande bestämmelsen i 24 § andra stycket första punkten. Slopas det i nämnda lagrum gjorda undantaget från huvudregeln i 7 kap. 9 § JB, som innebär att avtal om upplåtelse av sär-

skild rätt till fastighets andel i samfällighet inte har sakrättslig verkan, bortfaller fiskevårdsföreningarnas möjlighet att tillgodose fritidsfiskets intressen genom försäljning av fiskekort. För att denna verksamhet skall kunna fortsätta krävs att fiskevårdsföreningarna ombildas till samfällighetsföreningar. Bildande av samfällighetsförening är emellertid tidsödande med hänsyn till att omfattande arbete med efterforskande av det ofta stora antalet delägare är nödvändigt. Av hänsyn till fritidsfisket föreslår lantbruksstyrelsen att fiskevårdsföreningarna får fortsätta sin nuvarande verksamhet under en övergångstid tills samfällighetsföreningar som kan överta verksamheten hunnit bildas.

För egen del finner jag lantbruksstyrelsens förslag i hög grad beaktansvärt. Skulle möjligheten till fiskekortsförsäljning upphöra under en tid, kommer fritidsfisket att bli lidande i en utsträckning som bör förhindras. Promemorieförslaget bör av denna anledning kompletteras på ifrågavarande punkt. Jag föreslår sålunda en övergångsbestämmelse av innebörd att den nuvarande undantagsregeln i 24 § andra stycket får tillämpas i varje särskilt fall till dess samfällighetsförening har bildats för förvaltningen av det samfälliga fisket. Föreningsbildningen bör dock i möjligaste mån påskyndas. Därför föreslås att undantagsregeln tillämplighet inte sträcks ut längre än till utgången av år 1978.

Enligt 33 a § fiskerättslagen gäller som huvudregel att redskap, som har satts ut från registreringspliktigt fiskefartyg i vatten där varje svensk medborgare har rätt att fiska, skall vara märkt med fartygets registerbeteckning.

Lagen om fiskevårdsområden m. m. Begreppet fiskevårdsområde avser en sammanslutning med karaktären av juridisk person. Fiskevårdsområde bildas för samfällt ordnande av fiskeförhållandena och främjande av fiskerättsägarnas gemensamma intressen (1 §). Till skillnad mot en samfällighetsförening enligt lagen om förvaltning av samfälligheter, som endast kan avse ett enstaka skifteslags samfälliga fiske, kan i ett fiskevårdsområde ingå såväl skiftade som oskiftade fisken. Fiskevårdsområde bildas genom beslut av länsstyrelsen efter skriftlig ansökan av delägare, dvs. ägare till fiske som ingår i området, myndighet som regeringen bestämmer eller kommunen (15 §). Länsstyrelsens beslut om bildande av fiskevårdsområde skall i regel föregås av en förrättning under ledning av förrättningsman som länsstyrelsen förordnar (17 §). Förrättningsmannen skall i god tid före sammanträdet kalla delägarna till detta (18 § första stycket). Varje delägare med känt hemvist inom riket skall delges kallelsen. Träffas inte delägaren eller någon till vilken kallelsen får överlämnas och går det inte heller att få reda på var delägaren uppehåller sig, räcker det såvitt avser honom att kungörelse om sammanträdet sker genom att meddelande tas in i en eller flera tidningar inom orten. Delägare med känt hemvist utom riket skall tillställas kallelsen med posten. Om delägars hemvist inte är känt eller det kan antas att ytterligare delägare finns utöver dem som är kända, skall kungörelse om sammanträdet ske genom tillkännagivande i en eller flera tidningar

inom orten (18 § andra stycket). Kallelse till fortsatt sammanträde får ske genom att meddelas vid sammanträde som utlysts i laga ordning (18 § tredje stycket).

Enligt 7 § *lagen om förvaltning av samfälligheter* skall, om delägarna inte kan enas i fråga om viss förvaltningsuppgift, fastighetsdomstolen på begäran av delägare förordna någon att hålla sammanträde med delägarna för avgörande av frågan. Till sammanträdet skall enligt 9 § samtliga kända delägare kallas. Är det ovisst vilken av flera som är delägare, skall samtliga kallas. Om det kan antas att okända delägare finns, skall kallelse utfärdas också på dessa. Kallelse skall i god tid före sammanträdet delges delägarna. 10 § första stycket och 16 § andra stycket delgivningslagen (1970: 428) äger inte tillämpning på sådan delgivning. I fråga om delgivning av kallelse till delägarsammanträde enligt *lagen om förvaltning av samfälligheter* gäller således i princip delgivningslagen. Delgivning med känd delägare som saknar känt hemvist och med okänd delägare får enligt 15 § första stycket delgivningslagen ske genom kungörelsedelgivning på sätt som sägs i 17 § samma lag. Förutom vid delgivning med en obestämd krets personer får enligt 16 § första stycket delgivningslagen kungörelsedelgivning användas, om ett stort antal personer skall delges och det skulle innebära större kostnad och besvär än som är försvarligt med hänsyn till ändamålet med delgivningen att delge var och en personligen. I fall som avses i 16 § skall dessutom meddelande sändas med posten till någon eller några av de personer som söks för delgivning under deras vanliga adresser för att vara tillgängligt för alla dem som avses med delgivningen (17 § tredje stycket delgivningslagen). Har den med vilken delgivning skall ske känt hemvist utom riket eller vistas han på ort utom riket får delgivningen ske enligt *lagen* på den orten (5 § delgivningslagen). Enligt 22 § andra stycket andra punkten delgivningslagen får sammanträdesledaren inte själv ombesörja kungörelsedelgivning utan måste påkalla biträde härmed hos länsstyrelsen. Beträffande de bestämmelser i delgivningslagen som inte gäller i fråga om delgivning av kallelse till delägarsammanträde enligt *lagen om förvaltning av samfälligheter* avser 10 § första stycket delgivning med delägare i samfällighet och 16 § andra stycket delgivning med bl. a. delägare i samfällighet, om känd styrelse, förvaltare eller sammankallande inte finns och delägarna är fler än tio.

3 Riksdagens skrivelse

I två motioner till 1975 års riksdag (mot. 1975: 1754 och 1975: 1798) yrkades på visst sätt bestämd förlängning av den tid inom vilken fiskevårdsförening måste ombildas till antingen samfällighetsförening eller fiskevårdsområde.

Civilutskottet inhämtade yttranden över motionerna hos lantbruksstyrelsen, fiskeristyrelsen, statens lantmäteriverk och 1973 års fiskevattensutredning.

Lantbruksstyrelsen och *fiskeristyrelsen* framhöll att rätten till fisket i de vattenområden som skall omfattas av resp. sammanslutning måste utredas innan ett fiskevårdsområde eller en samfällighetsförening bildas. Utredning kan i vissa fall behövas också vid delägarförvaltning. Utredningarna är ofta tidsödande och kan vara mycket kostnadskrävande. Statsbidrag kan utgå vid bildande av fiskevårdsområde. Bidraget kan utgå med upp till 50 % eller i särskilda fall högst 80 % av förrättningskostnaderna. Vissa kommuner lämnar också bidrag. Den utmätta övergångstiden inom vilken de över 2 000 fiskevårdsföreningarna måste ombildas för att kunna fortsättningsvis sälja fiskekort är alltför knapp. Motionsförslagen tillstyrks.

Statens lantmäteriverk delar motionärernas uppfattning att tidsfristen bör förlängas men föreslår att övergångsbestämmelserna ändras så att äldre lydelse av 24 § andra stycket lagen om rätt till fiske blir tillämplig på fungerande förvaltningsorganisationer under viss ytterligare övergångstid — t. ex. fem år — under förutsättning att förordnande för någon att hålla sammanträde för att bilda samfällighetsförening har begärts före utgången av år 1978. Enbart en förlängning av övergångstiden torde knappast leda till initiativ i behövlig omfattning och takt. Enligt verkets uppfattning bör också ett före 1978 års utgång meddelat förordnande av förrättningsman för bildande av fiskevårdsområde tilläggas samma verkan. Verket påpekar att redovisningen i fastighetsregistren och närmast då jordregistret endast i begränsad utsträckning omfattar fastigheternas fiskerätt. Reformarbetet på detta område kommer på sikt att ge tillgång till en officiell och lättillgänglig dokumentation av fiskerättsförhållandena. Även med en ökad prioritering av resurserna härför kan sannolikt upprustningen vara genomförd bara till en del inom den övergångstid som nu står till buds.

1973 års fiskevattensutredning åberopar att den hos statsrådet och chefen för jordbruksdepartementet har hemställt att övergångstiden förlängs intill utgången av år 1983. En sådan förlängning skulle skapa de bästa förutsättningarna för ett säkerställande av i första hand befintliga och lämpliga kortfiskeupplåtelser. I och för sig positivt inställda föreningar skulle utan tidspress kunna ombildas till fiskevårdsområden varigenom lantmäteripersonal och förrättningsmän också skulle få en jämnare arbetsbelastning. Dessutom skulle eventuella utredningsförslag kunna behandlas av riksdagen före övergångstidens slut. Utredningen anför att det finns över 2 000 fiskevårdsföreningar. Vid 1974 års utgång hade fastställts 119 fiskevårdsområden varjämte pågick ett 50-tal förrättningar.

Civilutskottet fann att en översyn borde göras av de frågor som hänger samman med ombildningen av fiskevårdsföreningarna. Riksdagen följde utskottet.

4 Fiskeristyrelsens skrivelse

Fiskeristyrelsen anför att den ändring i 24 § fiskerättslagen som trädde i kraft den 1 juli 1974 och som innebär att landets fiskevårdsföreningar måste ombildas har medfört att 1960 års lag om fiskevårdsområden kommit att tillämpas i allt högre utsträckning. Styrelsen anser att det i allmänhet är från fiskevårdande synpunkt fördelaktigare att föreningen ombildas till fiskevårdsområde än att en föreningsförvaltning anordnas enligt 1973 års lag om förvaltning av samfälligheter. Rätten till fisket i vattenområden som kan ingå i fiskevårdsområde är i det övervägande antalet fall samfällid. Ofta ingår ett stort antal fiskerättsägare i de skifteslag som ämnar sammansluta sig till fiskevårdsområde. Som exempel nämner styrelsen att antalet delägare inom ett blivande område för Järvsö socken i Ljusdals kommun är omkring 680. Enligt vad styrelsen har erfarit pågår förberedelsearbete för än större fiskevårdsområden. Styrelsen framhåller att redan arbetet med att göra den fiskerättsutredning som krävs för den vidare handläggningen — och detta oavsett om syftet är att bilda fiskevårdsområde eller samfällighetsförening — vanligtvis blir mycket tidsödande och kostnadskrävande. Det är enligt styrelsen uppenbart att det medför stora praktiska svårigheter för förrättningsmannen att i god tid delge varje delägare med känt hemvist inom landet personlig kallelse till förrättningssammanträdet. Fiskeristyrelsen föreslår därför att bestämmelsen om kungörelsedelgivning i 16 § första stycket andra punkten delgivningslagen görs tillämplig på sådan kallelse. Styrelsen erinrar om att reglerna i 9 § lagen om förvaltning av samfälligheter om kallelse till delägarsammanträde ger möjlighet att använda delgivningslagens bestämmelser om kungörelsedelgivning i fråga om samfälligheter med mycket stort antal delägare. Visserligen skiljer sig lagen om förvaltning av samfälligheter från lagen om fiskevårdsområden bl. a. i det avseendet att frågan om bildande av samfällighetsförening — i motsats till frågan om bildande av fiskevårdsområde — inte kan bli föremål för omröstning bland delägarna vid sammanträdet. Eftersom delägarna i och för sig kan välja den sammanslutningsform de själva föredrar, bör enligt styrelsens uppfattning denna skillnad emellertid inte vara något avgörande skäl mot ett mer ensartat kallelseförfarande. 18 § i lagen om fiskevårdsområden bör enligt styrelsen kunna utformas med 9 § lagen om förvaltning av samfälligheter som förebild.

Flera fiskevårdsområden med mycket stort antal delägare planeras f. n. Behovet av ett mer rationellt kallelseförfarande väntas därför snart komma att växa. På grund härav förordar fiskeristyrelsen att den före-

slagna ändringen beträffande kallelseförfarandet i lagen om fiskevårdsområden genomförs utan avvaktande av de reformförslag som 1973 års fiskevattensutredning kan komma fram till.

5 Promemorieförslaget

5.1 Ombildning av fiskevårdsföreningarna

I fråga om ombildning av fiskevårdsföreningarna görs i promemorian följande bedömning. I nuvarande läge synes det mest ändamålsenligt att, i överensstämmelse med vad riksdagen har uttalat, ge fiskevårdsföreningarna möjlighet till förlängd verksamhetstid. Nu löpande övergångstid för denna ombildning bör därför förlängas, förslagsvis med fem år till utgången av år 1983. Det bör framgå av övergångsbestämmelsen att fiskevårdsområde utgör alternativ till samfällighetsförening. 1973 års fiskevattensutredning skall enligt sina direktiv bl. a. utreda frågan om hur samfällt fiske lämpligen bör organiseras i framtiden. Utredningen har att ta ställning till om den för en god fiskevård lämpliga organisationsformen bör vara fiskevårdsområde eller samfällighetsförening eller kanske något nytt institut som ersätter båda dessa. Utredningen har upplyst att den avser att lägga fram ett betänkande i ämnet i början av år 1977. I avvaktan på utredningens förslag synes det därför lämpligast att inte f. n. förena den föreslagna förlängningen av övergångstiden med ytterligare villkor. Med en sådan lösning vinner man också tid för att efter remissbehandling av utredningens förslag mera ingående överväga hur frågan slutligen skall lösas.

5.2 Förenklat kallelseförfarande i lagen om fiskevårdsområden

Enligt promemorian synes fiskeristyrelsens förslag om ett förenklat kallelseförfarande till förrättning för bildande av fiskevårdsområde ändamålsenligt. I denna fråga anförs i promemorian i övrigt följande.

Bestämmelserna i 18 § lagen om fiskevårdsområden om delgivning av kallelse kom till före 1970 års delgivningslag. Enligt 1 § sistnämnda lag gäller delgivningslagens regler vid all delgivning utom för det fall att avvikande bestämmelser har meddelats i annan författning, i vilket fall i stället de bestämmelserna gäller. Det synes vara praktiskt att delgivningslagen i princip får gälla i fråga om kallelse till förrättningsammansätråde för bildande av fiskevårdsområde i likhet med vad som gäller beträffande kallelse till delägarsammansätråde enligt 9 § lagen om förvaltning av samfälligheter. Detta innebär att även i fortsättningen den principen kommer att upprätthållas att varje delägare i regel skall få särskild kallelse och därigenom tillförsäkras möjlighet att bevaka sina intressen gentemot övriga delägare. I fråga om samfälligheter med mycket stort antal delägare, där det skulle innebära större kostnad och besvär än

som är försvarligt med hänsyn till ändamålet med delgivningen att delge envar personligen, måste det emellertid framstå som praktiskt att kunna använda kungörelsedelgivning enligt 16 § första stycket delgivningslagen. Att återhållsamhet med att använda kungörelsedelgivning under alla omständigheter skall iaktas framgår av såväl lagtexten som motiven därtill (prop. 1970: 13 s. 145).

De föreslagna nya delgivningsbestämmelserna bör enligt promemorian göras tillämpliga även i fråga om sådana förrättningar för bildande av fiskevårdsområde som har påbörjats men ej vunnit laga kraft före bestämmelsernas ikraftträdande. Har kallelse till sådan förrättning skett i enlighet med de föreslagna nya reglerna bör sålunda den omständigheten att nuvarande bestämmelser i detta hänseende inte har iakttagits ej hindra att förrättningen godtas.

6 Remissyttrandena

6.1 Ombildning av fiskevårdsföreningarna

De flesta remissinstanserna är positiva till promemorieförslaget och anser att detta kan ligga till grund för lagstiftning.

I fråga om ombildning av fiskevårdsföreningarna tillstyrker samtliga remissinstanser att föreningarnas verksamhetstid förlängs till utgången av år 1983 och att det av övergångsbestämmelsen bör framgå att fiskevårdsområde utgör alternativ till samfällighetsförening.

Lantbruksstyrelsen, fiskeristyrelsen, domänverket, 1973 års fiskevattensutredning, Sveriges fiskevattenägareförbund och Sveriges fritidsfiskares riksförbund ansluter sig till den i promemorian intagna ståndpunkten att det i avvaktan på kommande förslag från fiskevattensutredningen är lämpligast att inte f. n. förena den föreslagna förlängningen av övergångstiden med ytterligare villkor. *Statens lantmäteriverk* vidhåller sin tidigare i yttrande till civilutskottet framförda uppfattning att som villkor för en förlängning av fiskevårdsföreningarnas verksamhetstid bör gälla antingen att förordnande för någon att hålla sammanträde för att bilda samfällighetsförening har begärts före utgången av år 1978 eller att dessförinnan förrättningsman har förordnats för bildande av fiskevårdsområde. Till stöd för sin uppfattning anför verket.

Ändring av övergångsbestämmelserna på nu föreslaget sätt kan få den verkan att berörda intressenter väljer att avvakta ny lagstiftning på området i stället för att ta initiativ till organisationsändring eller fortsätta redan påbörjade insatser i detta syfte. En sådan utveckling anser lantmäteriverket vara mindre tillfredsställande bl. a. eftersom det från allmän synpunkt måste vara att föredra att så snart som möjligt få till stånd ordnade förvaltningsformer.

Leder pågående utredningsarbete till ändrade organisationsformer för fiskevården med nya förvaltningsregler torde det från enhetlig synpunkt vara önskvärt att förvaltningsreglerna också kan göras tillämpliga på re-

dan existerande organisationer som tillkommit med stöd av äldre lagstiftning. Övergångsfrågorna kan lösas exempelvis efter liknande grunder som f. n. gäller för att göra samfällighetsförvaltningslagens regler tillämpliga på samfälligheter som har en organiserad förvaltning enligt 2 kap. lagen om enskilda vägar eller bysamfällighetslagen. Ny lagstiftning bör också kunna tillämpas på ärenden om organisationsändring som initierats enligt nu gällande lagstiftning såvida hinder däremot inte föreligger.

Även *länsstyrelserna i Gävleborgs och Västernorrlands län* anser att det för att förlängningen av övergångstiden skall ge önskad effekt kan befinnas nödvändigt att förena den med sådant villkor som lantmäteriverket föreslagit. Förstnämnda länsstyrelse ifrågasätter dock om inte redan ansökan om förordnande av förrättningsman att bilda fiskevårdsområde bör räcka som förutsättning för förlängning.

Fiskeristyrelsen tar i sitt remissyttrande upp en annan övergångsfråga. Om länsstyrelsen med stöd av 24 § första stycket fiskerättslagen i dess äldre lydelse har föreskrivit hur oskiftat eller annat samfällt fiske skall nyttjas (fiskeriplan) och gjort sådan plan tidsbegränsad, har det vid tillämpning av gällande övergångsbestämmelse ansetts att fiskeriplanen ej kan förlängas. Fiskeriplaner har enligt fiskeristyrelsen verksamt bidragit till att fisket inom skifteslag har kunnat ordnas tillfredsställande även vid oenighet mellan delägarna. Att anordna föreningsförvaltning enligt 1973 års samfällighetslag eller att bilda fiskevårdsområde är som framgår av den remitterade promemorian en både tidsödande och dyr procedur. Den omständigheten att en tidsbegränsad fiskeriplan inte kan förlängas kan enligt styrelsen leda till att fisket och fiskevärden blir eftersatta. Fiskeristyrelsen föreslår därför att i övergångsbestämmelserna till 1973 års lag om ändring i fiskerättslagen även öppnas möjlighet för länsstyrelserna att på ansökan förlänga giltighetstiden för tidigare fiskeriplaner till dess delägarna har beslutat annat enligt lagen om förvaltning av samfälligheter eller lagen om fiskevårdsområden, dock längst till utgången av år 1983. *Länsstyrelsen i Västernorrlands län* framför efter hörande av fiskerintendenten i nedre norra distriktet samma förslag som fiskeristyrelsen i denna fråga.

6.2 Förenklat kallelseförfarande i lagen om fiskevårdsområden

Beträffande frågan om ett förenklat förfarande för kallelse till förrättning för bildande av fiskevårdsområden tillstyrker samtliga remissinstanser att delgivningslagens bestämmelser om kungörelsedelgivning i viss utsträckning görs tillämpliga i fråga om kallelse till sådan förrättning. *Länsstyrelsen i Gävleborgs län* anmäler dock viss tveksamhet och anser att det finns skäl att överväga en ändring som — med bibehållande av det väsentliga i syftet med föreliggande förslag — bättre skulle tillgodose rättssäkerheten. Länsstyrelsen erinrar om att det i samband

med delgivningslagens tillkomst gjordes en genomgång av skilda författningar för eventuella följdändringar. Därvid behandlades bl. a. 18 § lagen om fiskevårdsområden. Det uttalades då att "särregleringen" i dåvarande tredje—femte punkterna av paragrafens andra stycke kunde lämnas orubbad (prop. 1970: 13 s. 167). Länsstyrelsen anför vidare att jämförelsen med 9 § lagen om samfälligheter haltar något, eftersom den paragrafen enbart avser förvaltning av en tidigare i annan ordning skapad samfällighet, medan 18 § lagen om fiskevårdsområden avser tillskapande av gemensamhetsbildningar. Som exempel på delgivningsregler i ny lagstiftning om bildande av samfällighet nämner länsstyrelsen 19 § anläggningslagen och 4 kap. 18—22 §§ fastighetsbildningslagen. Av dessa bestämmelser följer att kungörelsedelgivning får tillämpas. Detta gäller således trots att reglerna i fastighetsbildningslagen och anläggningslagen innefattar ett större mått av tvång på den enskilde sakägaren än vad lagen om fiskevårdsområden medger. Det förhållandet att den enskilde sakägaren genom de i lagen om fiskevårdsområden uppställda omröstningsvillkoren getts en möjlighet till avgörande inflytande på bildande av fiskevårdsområde kan emellertid enligt länsstyrelsens mening motivera delgivningsregler som i högre grad än som följer av fastighetsbildningslagen, anläggningslagen eller lagen om förvaltning av samfälligheter tillförsäkrar sakägaren en verklig möjlighet att utöva sitt inflytande. Länsstyrelsen anser att de i 17 § delgivningslagen för kungörelsedelgivning föreskrivna åtgärderna är otillräckliga för att det av lagstiftarna avsedda hänsynstagandet till den enskilde delägarens mening skall kunna förverkligas i praktiken. Det kan vidare enligt länsstyrelsen förmodas att kungörelsedelgivning, trots vad som har sagts om restriktivitet vid tillämpningen, blir den vanligen tillämpade delgivningsformen i fortsättningen. Länsstyrelsen anser därför att, om kungörelsedelgivning godtas, det från rättssäkerhetssynpunkt är att föredra om kallelse dessutom sänds till alla delägarna med posten under deras vanliga adresser. Även om ett sådant förfarande blir dyrare än en vanlig kungörelsedelgivning, skulle det i alla fall enligt länsstyrelsens uppfattning innebära mindre kostnad och besvär än vad som följer av de nuvarande reglerna. Länsstyrelsen omnämner i sammanhanget att i ett av länsstyrelsen nyligen avgjort ärende om bildande av fiskevårdsområde för Järvsö socken förrättningsmannen hade i strid mot gällande bestämmelser tillämpat kungörelsedelgivning men dessutom utsänt skriftliga kallelser till varje känd fiskerättsägare. Med hänsyn till bristen i kallelseförfarandet vid förrättningen återförvisade länsstyrelsen likafullt ärendet till förrättningsmannen för fortsatt förrättning. Länsstyrelsen föreslår vidare att vissa redaktionella jämkningar görs i den föreslagna lagtexten. Med nuvarande skrivning möjliggörs enligt länsstyrelsen den naturligtvis ej avsedda tolkningen att delägare med känt hemvist utom riket inte behöver kallas i god tid.

Den i promemorian föreslagna övergångsbestämmelsen att de nya delgivningsbestämmelserna bör göras tillämpliga även i fråga om sådana förrättningar för bildande av fiskevårdsområde som har påbörjats men inte vunnit laga kraft före bestämmelsernas ikraftträdande har godtagits av de flesta remissinstanserna. *Fiskeristyrelsen* anför att mot en sådan ordning kan anföras skäl av principiell natur. Dessa betänkligheter blir dock enligt styrelsen mindre med tanke på att kungörelsedelgivning av kallelse till förrättningssammanträde godtagits i lagstiftningen inom angränsande rättsområden och att antalet ärenden där den nu föreslagna retroaktiviteten kan bli aktuell inte torde vara särskilt stort. Härtill kommer enligt styrelsen att en förrättning enligt lagen om fiskevårdsområden inte leder till några ändringar i äganderättsförhållandena såvitt avser fisket. *Länsstyrelsen i Gävleborgs län* anser sig inte kunna tillstyrka förslaget i denna del. Den föreslagna övergångsbestämmelsen skulle enligt länsstyrelsen kunna åsamka rättsförlust hos de fiskerättsägare vilka har inrättat sig efter nu gällande bestämmelser och förlitat sig på att de, om de håller sig anträffbara för delgivning, får personlig kallelse till eventuell förrättning för bildande av fiskevårdsområde. De kan därför ha avstått från en annars behövlig bevakning av tidning och anslags-tavla, vilket slutligen lett till att de ofrivilligt har varit frånvarande från förrättningssammanträdet. Om länsstyrelsens förslag om kungörelsedelgivning i kombination med särskild kallelse med brev till varje delägare beaktas, framstår emellertid en övergångsbestämmelse med förslaget innehåll som mindre oförsvarlig från rättssäkerhetssynpunkt. *Sveriges fiskevattenägareförbund* förklarar att förbundet visserligen har förståelse för de fördelar som förslaget innebär men ändå måste anmäla starka betänkligheter däremot. Av rättssäkerhetsskäl och från principiell synpunkt är en lagstiftning med retroaktiv verkan förkastlig. Förbundet anser det tvekelaktigt om det i just detta fall finns anledning avvika från denna allmänna princip.

7 Föredraganden

7.1 Ombildning av fiskevårdsföreningarna

I Sverige finns drygt 2 000 fiskevårdsföreningar. Föreningarna har ofta kommit till för att göra det möjligt att upplåta fiskerätt i samfällt fiskevatten genom försäljning av fiskekort. Enligt bestämmelserna om nyttjande av samfällt fiske i 24 § andra stycket första punkten fiskerättslagen (1950: 596) i dess lydelse före den 1 juli 1974 kunde nämligen fiskekortsförsäljning ske med de flesta delägarnas samtycke. Regeln innebär ett undantag från huvudregeln i 7 kap. 9 § jordabalken angående förbud mot upplåtelse i fastighets andel i mark som är samfällad för flera fastigheter. Inom fiskevårdsföreningarna har många gånger utförts

ett berömvärt och oegennyttigt arbete för en god fiskevård. Emellertid har föreningarnas verksamhet i betydande utsträckning försvårats av att en fiskevårdsförening inte har möjlighet att tvinga någon att bli medlem eller att — bortsett från upplåtelse av fiskerätt — mot en enda delägares bestridande genomföra en åtgärd som alla andra anser lämplig. Vad en sådan förening beslutar är inte heller bindande för ny ägare av en tidigare medlems fiskerätt. En möjlighet för föreningen att komma till rätta med de angivna problemen är att ansöka om ombildning till fiskevårdsområde enligt lagen (1960: 130) om fiskevårdsområden. I samband med att lagen (1973: 1150) om förvaltning av samfälligheter trädde i kraft den 1 juli 1974 upphävdes bestämmelserna i 24 § andra stycket fiskerättslagen. Härigenom bortföll fiskevårdsföreningarnas möjlighet att tillgodose fritidsfisket genom försäljning av fiskekort. För att denna verksamhet skall kunna fortsätta krävs att fiskevårdsföreningen ombildas till fiskevårdsområde eller samfällighetsförening. Enligt en övergångsbestämmelse får den gamla bestämmelsen i 24 § andra stycket tillämpas i varje särskilt fall till dess samfällighetsförening har bildats för förvaltningen av det samfällda fisket, dock längst till utgången av år 1978.

Med anledning av motioner (1975: 1754 och 1798) till 1975 års riksdag med krav på möjlighet till förlängd verksamhetstid för fiskevårdsföreningarna företog civilutskottet en utredning i frågan varvid yttranden inhämtades från lantbruksstyrelsen, fiskeristyrelsen, statens lantmäteriverk och 1973 års fiskevattensutredning. Samtliga hörda myndigheter tillstyrkte en förlängning av övergångstiden, förslagsvis till utgången av år 1983. I sitt betänkande (CU 1975: 17) framhöll civilutskottet att den gjorda utredningen klart visade att fiskevårdsföreningarna borde ges möjlighet till förlängd verksamhetstid. I likhet med vad lantmäteriverket hade anfört i sitt remissyttrande ifrågasatte emellertid utskottet om enbart en förlängning av övergångstiden skulle leda till ombildning av föreningarna i behövlig omfattning och takt. Utskottet förordade därför att en ytterligare översyn skulle göras av härmed sammanhängande frågor och att förslag till ändrade övergångsregler skulle föreläggas riksdagen. Riksdagen gav som sin mening till känna vad civilutskottet anfört i frågan (rskr 1975: 130).

Inom jordbruksdepartementet har utarbetats en promemoria (Ds Jo 1975: 9) med förslag till ändringar i lagen (1973: 1156) om ändring i lagen (1950: 596) om rätt till fiske och lagen (1960: 130) om fiskevårdsområden. Promemorian har remissbehandlats. I den här aktuella frågan görs i promemorian samma bedömning som i civilutskottets betänkande, nämligen att fiskevårdsföreningarna bör ges möjlighet till förlängd verksamhetstid. Det föreslås att den längsta giltighetstiden för de äldre bestämmelserna skall förlängas med fem år till utgången av år 1983. Vidare bör det enligt promemorian framgå av övergångsbestämmelsen att

fiskevårdsområde utgör alternativ till samfällighetsförening. I dessa delar tillstyrker samtliga remissinstanser ändringsförslaget.

Även jag finner förslaget i denna del ändamålsenligt och förordar att det genomförs.

Mot bakgrund av att fiskevattensutredningen (Jo 1973: 07) enligt sina direktiv skall utreda frågan om hur samfällt fiske lämpligen bör organiseras i framtiden och att utredningen avser att lägga fram betänkande i ämnet i början av år 1977 föreslås i promemorian att den föreslagna förlängningen inte f.n. skall förenas med ytterligare villkor. De flesta remissinstanserna har tillstyrkt förslaget i den delen. Statens lantmäteriverk och länsstyrelsen i Västernorrlands län föreslår emellertid att en förutsättning för förlängning av övergångstiden skall vara att förordnande för någon att hålla sammanträde för att bilda samfällighetsförening har begärts före utgången av år 1978 eller att inom samma tid förrättningsman har förordnats för bildande av fiskevårdsområde. Länsstyrelsen i Gävleborgs län föreslår liknande villkor för förlängning men anser att det i fråga om fiskevårdsområde bör vara tillräckligt om ansökan om förordnande av förrättningsman har ingetts före utgången av år 1978. Jag har full förståelse för de skäl som ligger bakom de tre remissinstansernas ståndpunkt i denna fråga, nämligen att en villkorlös förlängning av övergångstiden till utgången av år 1983 kan få till följd att fiskevårdsföreningarna väljer att avvakta ny lagstiftning på området i stället för att ta initiativ till ombildning. Fiskevattensutredningen har emellertid uppgivit att utredningen kan komma att föreslå ett nytt institut som lämpligaste organisationsform för samfällt ordnande av fiskeförhållanden. Formerna för att tillskapa detta kan förväntas bli betydligt mindre arbetskrävande än vad som gäller för tillskapande av fiskevårdsområden eller samfällighetsföreningar. Om den i promemorian föreslagna lösningen väljs, får man tillfälle att efter remissbehandling av utredningens förslag överväga hur frågan slutligen skall lösas utan att onödigt förrättningsarbete utförs. I likhet med flertalet remissinstanser förordar jag därför att promemorieförslaget följs även i ifrågasvarande hänseende.

Fiskeristyrelsen och länsstyrelsen i Västernorrlands län har i sina remissvar tagit upp ytterligare en övergångsfråga. Enligt övergångsbestämmelse till 1973 års ändring i 24 § första stycket fiskerättslagen skall förordnande om nyttjande av samfällt fiske, som har meddelats av länsstyrelsen med stöd av äldre lag, gälla till dess delägarna beslutat annat enligt lagen om förvaltning av samfälligheter. Enligt fiskeristyrelsen har länsstyrelserna i ett flertal fall med stöd av nämnda lagrum i dess äldre lydelse fastställt fiskeriplan, som enligt beslutet skall gälla för visst antal år. Vid tillämpningen av gällande övergångsbestämmelser har sådana tidsbegränsade fiskeriplaner ansetts inte kunna förlängas. Detta är enligt fiskeristyrelsen olyckligt och kan innebära att den fiskevård som har

kommit till stånd på grund av fiskeriplanen kan komma att eftersättas. De båda remissinstanserna föreslår på angivna skäl att länsstyrelsen ges möjlighet att på ansökan förlänga giltighetstiden för äldre fiskeriplaner till dess delägarna har beslutat annat enligt lagen om förvaltning av samfälligheter eller lagen om fiskevårdsområden, dock längst till utgången av år 1983. För egen del finner jag de båda remissinstansernas förslag välbetänkt. Länsstyrelsens föreskrifter kan vara av skiftande slag och omfattning, allt ifrån en fullständig fiskeriplan till enstaka regler för visst fiske, t. ex. kräftfiske. Föreskrifterna kan gå ut på begränsning av antalet redskap, cirkulation mellan delägarna av fiskeplatserna, inrättande av fredningsområden m. m. Måste en tidsbegränsad fiskeriplan upphöra, kan det innebära att fiskevården i det samfällida vattnet blir lidande i en utsträckning som bör förhindras.

Jag föreslår därför att övergångsbestämmelserna till 1973 års ändringar i 24 § fiskerättslagen såvitt nu är i fråga ändras på det sättet att förordnande om nyttjande av samfällt fiske som har meddelats av länsstyrelse med stöd av äldre lag skall gälla till dess delägarna har beslutat annat enligt lagen om fiskevårdsområden eller lagen om förvaltning av samfälligheter. Om sådant förordnande har meddelats för viss tid, skall länsstyrelsen på ansökan av delägare få förlänga tiden, dock längst till utgången av år 1983.

7.2 Förenklat kallelseförfarande i lagen om fiskevårdsområden

Gällande bestämmelser om kallelseförfarandet i 18 § lagen om fiskevårdsområden infördes i samband med 1969 års ändringar i lagen som avsåg att underlätta bildandet av fiskevårdsområden (prop. 1969: 42, 3LU 1969: 32, rskr 1969: 196). En väsentlig ändring som då genomfördes var att vid beslut om bildande av fiskevårdsområde eller upplåtelse av fisket inom ett sådant område endast de i omröstningen deltagandes röster och delaktighetstal skall beaktas. Tidigare krävdes för bildande av fiskevårdsområde en anslutning av fiskerättsägare som beräknades i förhållande till hela antalet delägare och hela delaktighetstalet. Det framhölls emellertid i den nämnda propositionen (s. 43) att rättssäkerhetsintresset krävde att reformen kompletterades med en ändring av sättet för kallelse till det första sammanträdet, vid vilket delägarna får närmare kännedom om arten och omfattningen av förrättningen. Eftersom reformen innebar att den delägare som inte kom till sammanträdet inte kunde inverka på beslut i viktiga frågor som bildande av fiskevårdsområde och upplåtelse av fiskerätt inom området, borde delgivning av kallelse i regel äga rum (prop. 1969: 42, s. 43). Delgivningsbestämmelsen utformades med förebild av rättegångsbalkens bestämmelser om delgivning av annan handling än stämning.

Fiskeristyrelsen har i skrivelse till regeringen anfört att lagen om

fiskevårdsområden kommer att få en alltmer ökad tillämpning genom kravet på att landets drygt 2 000 fiskevårdsföreningar måste ombildas till en fastare organisationsform. Eftersom kravet på personlig kallelse av delägare till förrättningssammanträde medför stora praktiska svårigheter i fråga om samfälligheter med mycket stort antal delägare, hemställer fiskeristyrelsen att lagen ändras i denna del, så att kungörelsedelgivning enligt delgivningslagen (1970: 428) får ske. Kallelseparagrafen bör enligt styrelsen kunna utformas med 9 § lagen om förvaltning av samfälligheter som förebild.

I promemorieförslaget har fiskeristyrelsens förslag bedömts som ändamålsenligt. Det erinras i promemorian om att bestämmelserna i 18 § lagen om delgivning av kallelse kom till före 1970 års delgivningslag. Enligt promemorian synes det praktiskt att delgivningslagen i princip får gälla i fråga om kallelse till förrättningssammanträde för bildande av fiskevårdsområde i likhet med vad som gäller beträffande kallelse till delägarsammanträde enligt 9 § lagen om förvaltning av samfälligheter. Detta innebär att även i fortsättningen den principen kommer att upprätthållas att varje delägare i regel skall få särskild kallelse och därigenom tillförsäkras möjlighet att bevaka sina intressen gentemot övriga delägare. I fråga om samfälligheter med mycket stort antal delägare, där personlig delgivning skulle innebära större kostnad och besvär än som är försvarligt med hänsyn till ändamålet med delgivningen, framstår enligt promemorian kungörelsedelgivning som lämpligare.

Promemorieförslaget i denna del har tillstyrkts av samtliga remissinstanser. Länsstyrelsen i Gävleborgs län har dock gjort den reservationen att rättssäkerheten skulle bli bättre tillgodosedd, om kungörelsedelgivning kombinerades med en skyldighet för förrättningsmannen att dessutom sända kallelse med posten till varje delägare under dennes vanliga adress.

Även jag ansluter mig till promemorians förslag. Vad gäller tanken att komplettera kungörelsedelgivningen med en personlig kallelse kan jag inte finna att det föreligger skäl att i detta fall avvika från de regler som finns i 16 och 17 §§ delgivningslagen om hur kungörelsedelgivning skall ske. Kungörelsedelgivning förekommer i liknande sammanhang bl. a. i fastighetsbildningslagen (1970: 988), anläggningslagen (1973: 1149) och lagen om förvaltning av samfälligheter. I likhet med vad som har skett i promemorian erinrar jag om uttalande i motiven till delgivningslagen att återhållsamhet med att använda kungörelsedelgivning bör iakttas (jfr. prop. 1970: 13 s. 145). Även i fråga om delgivning med utlännning bör delgivningslagens bestämmelser gälla.

I promemorian föreslås att de föreslagna nya delgivningsbestämmelserna görs tillämpliga också i fråga om sådana förrättningar för bildande av fiskevårdsområde som har påbörjats men inte vunnit laga kraft före de nya bestämmelsernas ikraftträdande. De flesta remissin-

stanserna har godtagit förslaget. Länsstyrelsen i Gävleborgs län och Sveriges fiskevattenägareförbund uttalar dock att den föreslagna ordningen innebär en retroaktiv lagstiftning som bör undvikas av principiella skäl. Från praktisk synpunkt har promemoriaförslaget bestämda fördelar. Enligt vad jag har inhämtat skulle det endast i ett par fall bli aktuellt att utnyttja den föreslagna regeln. Så vitt jag känner till har de aktuella förrättningarna inte överklagats med hänvisning till kallelseförfarandet. Vid sådant förhållande kan knappast rättssäkerhetshänsyn kräva ett förnyat kallelseförfarande. Jag förordar sålunda i likhet med flertalet remissinstanser att promemoriaförslaget följs på denna punkt.

7.3 Ändring i fiskerättslagen

De nya reglerna i sjölagen (1973: 1064) och i båtregistreringslagen (1975: 604), som skall träda i kraft den 1 januari 1976, innebär bl. a. att en ny ordning skapas för registreringen av fiskefartyg. Registreringen hos de lokala tulldistrikten upphör då. Den registerbeteckning som, i överensstämmelse med internationella fiskerifördrag, f.n. ges åt fiskefartyg kommer enligt särskilda tillämpningsföreskrifter att ersättas med en distriktsbeteckning. Bestämmelserna i 33 a § tredje stycket fiskerättslagen om märkning av redskap med fartygets registerbeteckning bör med anledning av de nya reglerna ändras till att avse fartygets distriktsbeteckning.

De nya reglerna öppnar möjligheter till registrering av även mindre fiskefartyg. Dessa mindre fartyg skall liksom större registreringspliktiga fiskefartyg tilldelas distriktsbeteckning och märkas med denna. Samma praktiska skäl som ligger till grund för att redskap enligt 33 a § tredje stycket fiskerättslagen skall märkas med samma beteckning som fartyget, kan åberopas för att en sådan märkning även skall ske av redskap som sätts ut från registrerade men inte registreringspliktiga fiskefartyg. Eftersom anledning inte finns att göra skillnad mellan registreringspliktiga och andra registrerade fiskefartyg i detta hänseende, bör den angivna bestämmelsen om märkning ändras till att avse redskap som utsätts från registrerade fiskefartyg.

I enlighet med vad som föreskrivs i artikel 3 punkt 5 i den av riksdagen antagna konventionen om ordningen vid fiskets bedrivande i Nordatlanten (prop. 1969: 146, JoU 1969: 56, rskr 1969: 365) bör också det tillägget göras i 33 a § att båt som utgör tillbehör till registrerat fiskefartyg skall vara märkt med fartygets distriktsbeteckning. Konventionen träder i kraft på 90:e dagen efter det att det tionde ratifikations- eller godkännandeinstrumentet deponerats. Enligt vad som upplysts torde dessa förutsättningar uppfyllas under år 1976.

7.4 Information

De nya regler som jag har föreslagit i det föregående, särskilt de som har behandlats under 7.1 och 7.2, får stor betydelse för berörda fiskerättsägare. Det är därför betydelsefullt att de får vetskap om ändringarna. Jag avser att uppdra åt fiskeristyrelsen och lantbruksnämnderna att sköta informationsverksamheten. Denna kommer enligt min uppfattning inte att bli mer omfattande än att myndigheterna kan klara den med befintliga resurser.

8 Hemställan

Med hänvisning till vad jag nu har anfört hemställer jag att regeringen föreslår riksdagen

att antaga inom jordbruksdepartementet upprättade förslag till

1. lag om ändring i lagen (1973: 1156) om ändring i lagen (1950: 596) om rätt till fiske,
2. lag om ändring i lagen (1960: 130) om fiskevårdsområden,
3. lag om ändring i lagen (1950: 596) om rätt till fiske.

9 Beslut

Regeringen ansluter sig till föredragandens överväganden och beslutar att genom proposition föreslå riksdagen att antaga de förslag som föredraganden har lagt fram.

Bilaga
Förslag i Ds Jo 1975: 9

1 Förslag till**Lag om ändring i lagen (1973: 1156) om ändring i lagen (1950: 596) om rätt till fiske**

Härigenom föreskrives att övergångsbestämmelserna till lagen (1973: 1156) om ändring i lagen (1950: 596) om rätt till fiske skall ha nedan angivna lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1974.

Förordnande angående nyttjande av samfällt fiske, som meddelats av länsstyrelse med stöd av äldre lag, skall gälla till dess delägarna beslutat annat enligt lagen (1973: 1150) om förvaltning av samfälligheter.

Bestämmelserna i 24 § andra stycket i dess äldre lydelse skall gälla till dess föreningsförvaltning enligt lagen (1973: 1150) om förvaltning av samfälligheter anordnats, dock längst till utgången av år 1978.

Bestämmelserna i 24 § andra stycket i dess äldre lydelse skall gälla till dess *fiskevårdsområde enligt lagen (1960: 130) om fiskevårdsområden bildats eller föreningsförvaltning enligt lagen (1973: 1150) om förvaltning av samfälligheter anordnats, dock längst till utgången av år 1983.*

Beträffande upplåtelse, som skett enligt 24 § andra stycket i dess äldre lydelse, skall äldre lag fortfarande äga tillämpning.

Denna lag träder i kraft en vecka efter den dag, då lagen enligt uppgift på den utkommit från trycket i Svensk författningssamling.

2 Förslag till**Lag om ändring i lagen (1960: 130) om fiskevårdsområden**

Härigenom föreskrives att 18 § lagen (1960: 130) om fiskevårdsområden skall ha nedan angivna lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

18 §¹

Förrättningsmannen skall så snart som möjligt hålla samman-

Förrättningsmannen skall så snart som möjligt hålla samman-

¹ Senaste lydelse 1970: 439.

Nuvarande lydelse

träde med delägarna. Han skall i god tid före sammanträdet kalla delägarna till detta.

Varje delägare med känt hemvist inom riket skall delgivas kallelsen. Träffas ej delägaren eller någon till vilken kallelsen må överlämnas och kan ej heller upplysning vinnas var delägaren uppehåller sig, är det såvitt avser honom tillräckligt att kungörelse om sammanträdet sker såsom angives i 31 §. Delägare med känt hemvist utom riket skall tillställas kallelsen med posten. Om delägares hemvist ej är känt eller det kan antagas att ytterligare delägare finnes utöver dem som äro kända, skall kungörelse om sammanträdet ske på sätt nyss sagts.

Kallelse till fortsatt sammanträde må jämväl ske genom att meddelas vid sammanträde som i laga ordning utlysts.

Denna lag träder i kraft en vecka efter den dag, då lagen enligt uppgift på den utkommit från trycket i Svensk författningssamling.

Har vid förrättning om bildande av fiskevårdsområde som ägt rum före denna lags ikraftträdande delgivning av kallelse skett på sätt som föreskrives i den nya lagen, skall förrättningen i den delen godtagas som om kallelse skett i föreskriven ordning.

Föreslagen lydelse

träde med delägarna. Till sammanträdet skall samtliga kända delägare kallas. Är det ovisst vilken av flera som är delägare, kallas samtliga. Om det kan antagas att okända delägare finns, utfärdas kallelse även på dessa.

Kallelse skall i god tid före sammanträdet delges delägarna. 10 § första stycket och 16 § andra stycket delgivningslagen (1970:428) äger icke tillämpning på sådan delgivning. Delägare med känt hemvist utom riket skall tillställas kallelsen med posten.

